

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

Viabilitatea în dreptul român din punctul de vedere medico-legal de d. dr. M. Minovic.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Inalta Curte de casație și justiție s. II : *Haim Vasserman, Iosub Sruber, Ștrul Covler și Meer Covler.*

Curtea de Apel din București s. III : *Maria D. Niculescu cu Primăria Capitalei.*

VIABILITATEA

IN

Dreptul român din punctul de vedere medico-legal

Prin *viabilitate* se înțelege aptitudinea de a trăi afară din sânul mamei; această definițiune rezultă din însăși etimologia cuvântului, *vitalis habilis*, care însemnează «*apt de a trăi*».

Tardieu dă următoarea definițiune :

«A fi născut *viabil*, însemnează a se naște viș, și a trăi o altă viață de cât viață intra-uterină, și pe lângă aceasta, a presenta o dezvoltare generală, o conformație și o stare de sănătate cari să nu fie incompatibile cu continuarea definitivă a vieții».

Prin urmare, nu poate fi vorba de *viabilitate* de cât atunci când copilul a trăit.

Dacă se întâmplă ca un foetus viguros și foarte bine conformat să moară în timpul facerii, chestiunea dacă acest foetus a fost *viabil* sau nu, nu se poate pune.

Duranton ne arată cauzele cari pot face ca un copil să nu se nască *viabil*. El zice :

«Copilul *viabil* este acel care se naște cu condițiunile necesare pentru a trăi, *cu aptitudinea de a trăi*. De și un copil a avut viața după eșirea din sinul mamei sale, de și a dat probe de a-

ceasta prin câte-va mișcări ale membrilor sale, sau, în fine, prin o respirațiune mai mult sau mai puțin forte, totuși dacă nu e conformat așa în cât să poată trăi, din cauza că o parte notabilă din timpul gestațiunii i-ar fi lipsit, *sau pentru că natura nu i-a dat la nici o epocă a sarcinei, forța necesară pentru a trăi*, sau pentru că, în fine, *depărtându-se încă mai mult de căile sale ordinare, ea i-ar fi refuzat formele umane cele mai esențiale*, acest copil, de și născut în viață, nu este *născut viabil*, nu este născut cu capacitatea de a trăi».

Cestiunea *viabilității* este de foarte mare însemnătate în Franța, unde Codul civil o pune ca condițiune pentru tăgăduirea paternității și pentru dobândirea dreptului copiilor de a moșteni și de a primi donațiuni sau legate.

După legea francesă, numai atunci când un copil este viș și *viabil*, părintele poate să-i tăgăduiască paternitatea, ear copilul poate avea drept la moștenire și poate primi donațiuni și legate.

În Codul nostru civil, cestiunea *viabilității* nu există.

Legiitorul român, reproducând art. 288, 654 și 808 după art. 314, 725 și 906 din Codul frances, a suprimat alineatele relative la *viabilitate*.

Ast-fel, după legea noastră civilă, e destul ca copilul să se nască viș, fie el *viabil* sau nu, pentru ca tatăl să-i poată tăgădui paternitatea, când se naște înainte de 180 zile de la data căsătoriei, și pentru ca copilul să aibă dreptul de a moșteni și de a primi donațiuni și legate.

La noi, justiția nu poate pune, ca în Franța, cestiunea : dacă copilul e născut *viabil* sau nu ?

La noi, singura cestiune medico-legală, care poate să se pună în casurile art. 288, 654 și 808 C. civ. este : dacă copilul s'a născut *mort sau viș*.

De aci se vede cât de mare e oroarea în care cad, atât medicii cât și magistrații noștri, atunci când fiind chemați a rezolva cestiunea dacă un

copil s'a născut viu, ei se întind în considerațiunii asupra viabilității sau neviabilității copilului, lucruri ce nu interesează justiția noastră.

Sunt numeroase casurile în care, contrar legii noastre civile, magistrații au cerut experților să le răspundă asupra cesiunii, dacă copilul a fost viabil sau nu, iar medicii experți au răspuns în rapoartele lor asupra acestei cesiuni.

Mai mult încă, sunt autori, precum d-nii M. Beștelea și Filimon Ilie, cari au scăpat din vedere această importantă inovațiune a Codului nostru (1).

Eroarea provine din necunoașterea legilor țerei. Și medicul-legist e dator, înainte de toate, ca și magistratul, să cunoască perfect legile țerei sale.

Condițiunea viabilității nu se cere nici de legea engleză, nici de legea germană.

În Anglia, ca și la noi, e destul ca copilul să dea, după nașterea sa, câte-va semne de viață, pentru ca drepturile sale civile să fie recunoscute.

În Germania, se admite că copilul a trăit dacă martorii atestă în mod sigur că i-au auzit vocea (2).

În Codul civil italian, ca și în acel frances, sunt incapabili de a moșteni copii cari, concepuți în timpul deschiderii moștenirii, se nasc neviabili.

— În caz de îndoială însă, se consideră ca viabili acei cari sunt născuți vii: *Nel dubio si presumo vitali quelli di cui consta que sono nati vivi.*

În Franța, de și această din urmă dispozițiune nu există în lege, totuși legiștii francezi o recomandă din cauză că cesiunea viabilității este una din cele mai delicate și din cele mai grele de rezolvat.

Ast-fel Langier zice că: «dacă expertul, după ce a cântărit toate motivele cari militează pentru sau contra viabilității, ar avea încă oare-cari îndoeli, el trebuie să se pronunțe, în sensul cel mai favorabil liniștei familiilor, fără a pierde din vedere de altminteri, că *presumpțiunea, îndată ce a fost viață, este tot-dea-una în favoarea viabilității.*

Același sfat îl dau Briand și Chaudé. Prin urmare, considerând dificultățile și erorile ce se pot întâmpla în rezolvarea chestiunii viabilității, con-

siderând că chiar acolo unde legea pune această condițiune pentru recunoașterea drepturilor civile ale copilului nou născut, se consideră în definitiv ca viabili copii vii născuți, — considerând, în fine, că, în materie penală, nicăire legea nu ține nici o socoteală de viabilitate și consideră ca crimă de infanticid, omorarea unei ființe care, prin o mișcare cât de mică, a atestat că există, putem afirma că legiuitorul nostru n'a făcut greșeală, suprimând din Codul civil condițiunea viabilității, care în nenumărate cazuri, poate să aibă urmări grave pentru liniștea și fericirea familiilor.

La noi, proba vieții înlocuește pe aceea a viabilității.

Cu toate acestea, proba aceasta are și ea cauzurile sale de îndoială, dificultățile și nesiguranțele sale.

În adevăr, se probează că copilul s'a născut viu prin actul de naștere, atunci când acest act arată că copilul a fost înfățișat viu ofițerului stărei civile, iar când copilul a murit înainte de a i se declara nașterea, dacă a avut o respirațiune evidentă, dacă mișcările, strigătele nu lăsaă nici o îndoială asupra vieții lui; aceasta se probează prin mărturiile acelor cari au asistat la naștere.

Se întâmplă însă, că aceste semne sunt slabe, dubioase, că martorii se contrazic, că viața copilului e contestată de partea interesată, și atunci medicul-legist e chemat să intervie.

În acest din urmă caz, o mulțime de chestiuni se pot pune și anume: se poate considera ca probe că copilul a fost născut viu, câte-va mișcări, niște slabe bătăi de inimă ce au încetat imediat?

Trebue oare să se admită formula că: «A trăi însemnează a respira; cine n'a respirat, n'a trăit»? Când copilul se naște în stare de moarte aparentă, inima îi bate, dar toate mijloacele de tratament rămân fără rezultat, respirațiunea nu se stabilește și el moare; această viață efemeră și incompletă e în de ajuns pentru a-l pune în posesiunea drepturilor sale civile?

Câte-va urme de dilatațiune a le lobului superior al plămânului drept, sunt în de ajuns pentru a afirma că copilul a respirat și a trăit?

E în general recunoscut că, la autopsie, examinarea plămânilor procură semnul principal și decisiv, prin proba anatomică și histologică a respirațiunii, cum că copilul a trăit. Dar dacă nu se găsește aer în plămâni, e permis de a conchide tot-dea-una că copilul a fost mort născut? — Nu, pentru că există o serie de cauze cari pot face că plămâni să fie găsiți goi de aer la autopsie, de și copilul s'a născut viu.

Aceasta poate proveni:

1-iu. Din lipsa mișcărilor respirațiunii, de și copilul e născut viu.

(1) Vezi Dim. Alexandresco, *Dreptul civil român*, I, partea II, p. 254, nota 2.

(2) «Capacitatea juridică a omului, zice art. 1 din noul Cod german, începe la nașterea sa». «*Die Rechtsfähigkeit des Menschen beginnt mit der Vollendung der Geburt*». Cât despre viabilitate, nici vorbă nu'i. Noua legislație germană, ca și cea veche, primește deci în totul părerea lui Savigny, Wangerow, Mühlenbruch și a altor jurisconsulți, care susțin cu multă tărie, în contra lui Windscheid, Puchta, Goeschen, etc., că condiția viabilității nu era cerută nici în dreptul roman. Aceiași soluție era admisă în vechile noastre legiuri (Codul Caragea și Calimach) și este și astăzi admisă în Codul austriac. Cpr. D. Alexandresco, nota în *Curierul Judiciar*, No. 2 din 1900, p. 14.

2-lea. De și mișcările respiratorii s'au făcut regulat, aspirațiunea aerului a putut fi împedată;

3-lea. Plămâni plini de aer prin respirațiune pot din nou să se golească în oare-cari împrejurări.

Sunt casuri, în cari chiar prezența aerului în plămâni nu ne poate autoriza să conchidem în mod absolut cum că copilul a fost născut viu.

Se poate, în adevăr, întâmpla câte odată ca copilul să respire aer atunci când el este în cavitatea uterină, în urma rupturii membranelor oului.

Aerul penetrează în uter prin introducerea mâinii sale numai a degetului. În câte-va cazuri, copilul a țipăt, chiar fiind încă în uter.

Credem interesant de a reproduce părerile mai multor jurisconsulți asupra semnelor cari probează viața nouilor născuți.

În general toți afirmă că mișcările noului născut nu constituiesc o probă sigură a vieții.

«Este o eroare, zic Chabot și Ricard, de a se considera ca semne ale vieții ori-ce fel de mișcări ale unui copil care iese sau care a eșit din sânul mamei sale; dar este sigur că copilul este viu dacă a țipăt».

«Viața nu este dubioasă când s'a auzit copilul țipând, pe când oare-cari mișcări ale unui copil nou născut pot dura, fără viață completă, în timp de una sau două ore» (Toullier).

Țipătele chiar nu stabilesc în mod absolut viața. Iată ce zice, în această privință, Billard:

«Este de obicei ușor de a se recunoaște în țipătul copilului două părți deosebite:

1° Țipătul propriu zis, foarte sonor și foarte prelungit, care se aude în timpul expirațiunii, încetează și reîncepe cu ea, și rezultă din expulsiunea aerului prin glotă; acest țipăt arată că aerul a străbătut în plămâni, că copilul a respirat.

2° Un șgomot mai scurt, mai ascuțit, câte o dată mai puțin perceptibil de cât țipătul, variind de la șgomotul pe care-l produce micile foale, suflând în foc, până la cântecul unui cocoș-pui și rezultând din inspirațiune, acesta nu e de cât un fel de legătură între strigătul care s'a sfârșit și acel care va începe.

Copilul în plămâni cărui aerul n'a pătruns, dar la care aerul a trecut prin glotă, în timpul aspirațiunii, nu va țipa, dar va scoate acest al doilea șgomot care, de obicei, va fi întretăiat, ascuțit și din moment în moment înăbușit; dacă, după încetarea acestei aparențe de viață, se vor examina plămâni se va vedea că ei n'au respirat o cantitate de aer apreciabilă».

Sunt autori cari susțin că numai *respirațiunea completă constituie viața*.

Între aceștia putem cita pe Merlin, Chaussier și Alphonse Leroy. Iată ce zice acest din urmă:

«Agitațiunea și mișcarea membrelor și chiar a pieptului, micile inspirațiuni, suspinurile, pal-pitațiile inimii și ale arterelor, nu constituiesc adevărata viață dobândită afară din sânul mamei.

«Un copil nou venit în lume și nedespărțit încă de mama sa, are câte odată mișcări convulsive; și dacă e slab, are respirațiuni incomplete, însoțite de suspine; un astfel de copil, după mine, n'a dobândit drepturile sale civile, pentru că n'a respirat complet, și numai prin respirațiunea completă circulația sângelui se stabilește în plămâni, copilul trăește cu viața sa proprie și, față de lege, el trăește civil.

«Prin urmare cea ce constituie viața e *respirațiunea, dar respirațiunea completă*.

«Pulsațiunile arteriale, mișcările membrelor, contractările diafragmului, pot dura *fără viață completă până la o oră sau două*, dar acestea sunt ultimele acte ale vieții foetale cari se sting».

Briand și Chaudé citează cazul femeii Hôtellier, care, în 1834, a murit însărcinată în a patra lună; s'a practicat operațiunea cezariană, și s'a extras din sânul mamei un copil de sex feimenin foarte bine constituit.

Chirurgul declară, într'un proces-verbal, că după ce a făcut legătura cordonului și a debarasat, gura de mucusul care o astupa, a simțit o bătaie manifestă în regiunea inimii și un grad de căldură ce anunța în mod evident viața copilului.

Șase martori afirmă că au simțit bătăile cordonului, că au văzut copilul mișcând un braț, că el a trăit câte-va minute.

Se consultă ca experți pe Marc, Auvity, Dubois, Pelletan, Orfila, Roux și Margolin.

Iată opiniunile lor:

„Nimic nu probează, zice Orfila, că copilul a trăit. În adevăr, s'a observat ridicarea toracelui, bătăi în cordon, și în proba decimazică, lobul superior al plămânului stâng a înotat; dar ridicarea toracelui se explică prin împingerea diafragmului de jos în sus, împingere produsă de gazurile, cari întindeau abdomenul în timpul autopsiei; bătăile cordonului departe de a fi o probă că copilul a avut o viață extra-uterină, stabilesc din contra că respirația nu s'a efectuat, sau că nu s'a efectuat de cât foarte imperfect, pentru că îndată ce un nou născut a respirat, circulațiunea foetală și, prin urmare, bătăile cordonului trebuie să înceteze.

«Copilul n'a trăit, pentru că n'a respirat, pentru că, afară de lobul superior al plămânului stâng, plămâni cădea în fundul apei în loc ca să înoate d'asupra lichidului în care s'au pus; și cât despre lobul care a rămas d'asupra apei, e mai probabil că el datoră această proprietate, nu aerului inspirat, ci gazelor ce proveneau din pu-

trifacție și erau adunate în spațiurile intercelulare ale organului.

«Ceea ce probează încă că ușurința specifică a acestei porțiuni din plămânul stâng este datorită gazelor și nu aerului inspirat, este că, brachia stângă fiind mai lungă de cât cea dreaptă, în în pulmonul drept începe de obicei respirațiunea».

«Convingerea noastră este, zic Dubois și Pelletan, că copilul femeii Hôtellier n'a trăit după cum cere legea, pentru că n'a respirat. Pulsațiunile inimii și ale cordonului ombilical se fac deja în sânul mamei, și cu toate acestea, copilul nu intră în viața civilă de cât atunci când a respirat».

«Prima funcțiune care se execută la copilul ce se naște, zice Auvity, este respirațiunea: dacă ea întârziează să se facă, toate cele-alte funcțiuni rămân în amorfire; dacă se face așteptată mai mult timp, copilul e mort; el n'a trăit viața extra-uterină».

Dacă medicul ce asistă la facere e destul de fericit pentru a deștepta respirațiunea, atunci ea comandă imediat circulațiunei; ea pune în joc inima și marele vase care încep să ducă sângele în toate punctele economiei, stimulează toate organele și le face să intre instantaneu în funcțiune: *iată copilul viu.*

«Nu se poate însă admite nici-odată că câte-va contracțiuni musculare izolate, câte-va sgomote în regiunea precordială, ultimele sforțări, ale vieții foetale, pot constitui viața. Probând că copilul n'a respirat, noi probăm că el n'a trăit».

Tot în sensul acesta sunt și conclusiunile lui Marc, Roux și Margolin.

Aceasta este de asemenea și opiniunea lui Casper: «A trăi, înseamnă a respira; cine n'a respirat n'a trăit... Nu tăgăduim că poate fi câte-va momente de viață *post-partum fără respirație: dar o astfel de viață nu poate fi un fapt pentru medicina legală, care nu admite de cât ceea-ce poate proba o vieță cu respirațiune».*

Aceasta este opiniunea marilor jurisconșulți cari au interpretat legea și a savanților cari au creat medicina legală că ceea ce caracterizează vieța la un nou născut este respirațiunea.

Proba vieții presintă dar destule dificultăți și incertitudini; ea este legată dese ori de interese din cele mai grave.

Medicul legist trebuie să fie dar foarte prudent. Avisul lui procură judecătorului, în aceste casuri, principalul element al convingerei sale. De aci se înțelege cât de gravă e datoria și responsabilitatea ce'i incumbă.

El trebuie să aprecieze toate semnele vieții arătate de martori, și făcend autopsy, să arate

gradul, cantitatea de viață, ce a putut'o constata. În casuri de îndoială, el trebuie să arate în mod franc toate motivele care 'l fac să nu se poată pronunța, lăsând justiția să decidă.

Cestiunea viabilității, de și nu se prevede în Codul nostru, se poate pune însă în mod indirect expertisei medicului legist în casurile de tăgăduirea paternității.

Art. 288 din Codul civil arată că bărbatul nu va putea tăgădui paternitatea copilului născut mai înainte de 180 zile, de la data căsătoriei, de cât în următoarele două casuri:

1.— Când a știut mai înainte de căsătorie că femeea e însărcinată;

și al 2-lea.— Dacă a asistat, când s'a făcut actul de naștere, și dacă acel act e sub-scris de el sau conține declarațiunea sa că nu știe să sub-scrie.

Articolul corespunzător din Codul francez mai prevede un al treilea caz: Dacă copilul *nu e declarat viabil*, alineat care e suprimat la noi.

Prin faptul că legea dă drept a tăgădui paternitatea unui copil născut înainte de 180 zile de la căsătorie, ea stabilește că numai la 180 zi de la căsătorie se poate naște un copil viabil.

Dacă se naște înainte de această dată un copil, legea presupune că el a fost conceput înainte de căsătorie și, deci, tatăl are drept a-i tăgădui paternitatea.

Din faptul însă că legiitorul nostru a șters din articolul 288, cazul de neviabilitate a copilului în care tatăl nu'i poate tăgădui paternitatea, rezultă oare că, dacă femeea a născut înainte de a 180 zi de la căsătorie un foetus neviabil, care a dat numai oare-care semne de viață și care a putut fi foarte bine conceput în timpul căsătoriei, — rezultă că bărbatul, după Codul nostru, are dreptul de a tăgădui paternitatea acestui foetus și de a cere divorț de femeia sa pentru motiv de adulter?

Noi credem că nu.

Legiitorul nostru, de și a șters din art. 288 al 3-lea cas al neviabilității, în care tatăl nu poate tăgădui paternitatea copilului născut înainte de a 180 zi de la căsătorie, totuși el nu a putut admite tăgăduirea paternității unui foetus neviabil, ci numai a unui copil viabil, adică a unui copil care s'a născut la termenul admis de lege, căci numai acesta poate da loc la bănuială, că a putut fi conceput înainte de căsătorie.

Când dar asemenea casuri se presintă, medicul legist poate fi chemat și la noi să se pronunțe asupra cestiunei, dacă copilul născut înainte de a 180 zi de la naștere este viabil sau nu, sau cu alte cuvinte, dacă este un copil născut la termenul admis de lege, sau un foetus neviabil.

Toți autorii sunt de acord în a recunoaște că anatomia poate să ne procure mijloace de a ne

pronunța, prin inspectarea corpului și prin progresele de organizare ale copilului, care moare puțin timp după nașterea sa, dacă el are mai mult sau mai puțin de 180 zile.

Dacă medicul expert constată ast-fel, că copilul are mai puțin de 180 zile, de sigur că, în acest caz, nu mai poate fi vorba de tăgăduirea paternității, căci copilul a putut fi conceput, după căsătorie. Dacă el însă, de și născut înainte de a 180 zi de la data căsătoriei, are o etate mai mare de 180 zile, atunci e sigur că el a fost conceput anterior căsătoriei și e cazul în care legea recunoaște bărbatului dreptul de a-i tăgădui paternitatea.

Se va putea însă tăgădui paternitatea unui copil născut înainte de a 180 zi de la căsătorie, chiar când acest copil ar fi neviabil, adică ar fi mai mic de 180 zile, atunci când, conform art. 286, bărbatul va dovedi că în cursul timpului de 180 zile înaintea nașterii copilului, el a fost în imposibilitate fizică de a coabita cu soția sa, fie din cauză de depărtare, fie din oricare alt accident.

Se întâmplă însă, în determinarea etății unui fetus, cazuri în care medicul legist să fie indus în eroare.

Ast-fel, după cum se observă la copii ca dentițiunea să fie mai precoce sau tardivă, după cum se observă ca pubertatea să vie mai înainte de epoca obicinuită sau mai târziu, tot așa se poate întâmpla ca fetusul să puie mai mult sau mai puțin pentru a dobândi în sânul mamei cutare grad de dezvoltare.

Se poate întâmpla, prin urmare, ca o dezvoltare mai mult sau mai puțin precoce să ne inducă în eroare asupra etății unui fetus.

După cum vom vedea însă, când vom vorbi despre avort, știința ne procură destule semne pentru a putea, în majoritatea cazurilor, determina cu certitudine etatea unui fetus.

În mod general, iată, după Briand și Chaudé, semnele după cari se poate constata că un copil nou-născut e viabil sau neviabil.

a) Când e viabil :

Lungimea corpului trebuie să fie cel puțin de 32—34 centimetri, iar greutatea de 2 kilogr. până la 2 și 50 ; pielea să nu fie prea roșie, să aibă oare-care densitate și de obicei un strat de suc sebaceu ; oasele craniului să fie solide și bombate la mijloc ; părul să fie puțin lung și de o culoare blondă sau chiar brună ; pleoapele să fie între-deschise, membrana pupilară să fi dispărut cel puțin în parte ; unghiile să aibă deja consistență, puțină lărgime și să fi ajuns aproape de extremitatea degetelor ; trebuie mai cu seamă

ca jumătatea lungimeii totale a corpului să ajungă, la o mică distanță, d'asupra de punctul unde se inseră cordonul ombilical,—(la un copil născut la termen, ea ajunge de obicei până la 12 sau 14 milimetri d'asupra de ombilic).

La oscultație trebuie să se constate că aerul pătrunde în toată întinderea plămânilor, că bătăile inimii sunt pline și regulate.

Mișcările trebuie să fie vii și intense, țipetele sonore și complete, să caute să sugă degetul introdus în gură, să evacueze urină și meconiu. De obicei, la luna a șaptea și jumătate, fetusul prezintă această dezvoltare, necesară pentru a putea trăi.

b) Când nu e viabil :

Pielea este încă fină și de o culoare roșie vie ; oasele craniului, sunt moi prea depărtate, uniform convexe pe toată suprafața lor, părul e rar, scurt, argintiu ; pleoapele sunt încă aglomerate și puțin diafane ; unghiile n'au încă nici consistență, nici lărgime, jumătatea lungimeii totale a corpului nu răspunde încă de cât până la un punct mai mult sau mai puțin d'asupra apendiceii xiphoide.—Mișcările sunt foarte slabe ; în loc de țipete nu se aude de cât un șgomot mai scurt și mai ascuțit ; la ascultație nu se pot distinge mișcările respiratorii, nu încearcă să sugă, doarme continuu, și nu evacuează nici urină nici meconiu.

După moarte, iată semnele pe cari autopsia ni le procură pentru a putea constata dacă copilul născut a fost sau nu viabil.

La copilul *viabil*, creierul are deja consistență și circonvoluțiunile se disting mai mult sau mai puțin, plămânii sunt tari, denși, grei, de o culoare închisă, dacă n'au respirat ; sunt ușori, crepitantți, de culoare roză, când aerul a pătruns într'ênșii ; ficatul este granulos și de un roșu închis și vesicula sa conține un fluid cu atât mai gălbui și mai amar, cu cât facerea s'a îndeplinit mai aproape de termenul natural ; de asemenea, meconiul, negricios și cleios, se găsește în intestinul gros, dar mai aproape de începutul său de cât de sfârșit, după cum a lipsit mai mult sau mai puțin timp pentru ca copilul să fi ajuns la maturitatea sa completă ; testiculele se găsesc sau în inelul inguinal sau aproape de acest inel.

Din contră, la copilul care nu e viabil, creierul este moale și suprafața sa este netedă ; ficatul e situat aproape de ombilic și vesicula sa nu conține de cât puțin lichid seros, care nu e amar ; meconiul, numai gălbui sau cam verziu, nu este încă de cât în intestinul subțire sau în începutul intestinului gros ; nu există încă valvule în canalul digestiv și nu se găsesc de cât foarte puține ridicături în colorii ; testiculele sunt

situate aproape de rinichi sau cel puțin la oarecare distanțe de el.

Acestea sunt semnele, după cari medicul legist își poate forma o opinie pentru sau contra viabilității.

D-r M. Minovicî

Medic legist al Capitalei; Profesor de
Medicină legală la Universitatea
din București.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE și JUSTIȚIE, Sect. II

Audiența de la 23 Mai 1900

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Haim Vaserman, Iosub Gruber, Ștrul Covler și Meer Covler

Curtea cu jurați. — Lista juraților. — Comisiunea de judecată. — Dacă la ziua judecării trebuie să se facă două liste, una a juraților prezenți și una a celor ce compun comisia de judecată. — (Art. 290, 296 și 297 Proc. penală).

Curtea cu jurați. — Martori. — Martori ai acușățiunii ascultați și necomunicați acușăților. — Dacă verdictul și deciziunea sunt casabile. — (Art. 340 Proc. pen.).

Curtea cu jurați. — Verdictul juraților. — De cine trebuie semnat. — Nesemnarea lui de toți cei obligați a-l semnala. — Nulitate. — Mai mulți acușăți. — Cui profită această nulitate. — (Art. 373 din Proc. penală).

1) *Legea nu cere ca să se facă două liste de jurați, la ziua judecării, una a juraților prezenți, nescușăți și nedispensați, al căror nume s'a pus în urnă și din cari s'a tras la sorți comisiunea de judecată, și o altă listă în care să se treacă numele juraților ce au format comisiunea de judecată, desul numai dacă în procesul-verbal al audienței se arată numărul juraților ce au răspuns la apelul nominal, de modul cum a fost alcătuită comisiunea de judecată și numele juraților cari au compus această comisiune.*

De asemenea nefacerea a două liste deosebite n'a putut pune pe acușăți în imposibilitate d'a controla capacitatea juraților, dacă se constată că s'a comunicat acușăților lista generală a juraților sesiunii, cas în care denșii au fost puși în putință să exerciteze controlul lor asupra capacității juraților ce au răspuns la apelul nominal și din cari s'a format comisiunea de judecată.

2) *Ascultarea unor martori ai acușățiunii și cari n'au fost trecuți în lista martorilor comunicată acușăților nu atrage nulitatea verdictului și a deciziunii dacă se constată că acușății nu au făcut, înaintea Curței cu jurați, nici o opunere la ascultarea lor.*

3) *Declarația juraților trebuie să fie scrisă de primul jurat, de președintele Curței și de greșier, și această condițiune fiind esențială, lipsa uneia din aceste semnături atrage nulitatea verdictului.*

Ast-fel este casabilă decizia Curței cu jurați când se constată că verdictul juraților nu este semnat și de greșier.

În asemenea cas, dacă sunt mai mulți condamnați, se casează numai pentru condamnatul al cărui verdict nu poartă toate semnăturile cerute de lege.

Decisiunea 470/900.—Casată decisiunea Curței cu jurați din jud. Roman No. 4/900 numai în ceia-

ce privește pe Iosub Gruber după recursul făcut de acesta și Haim Vaserman, Ștrul Covler și Meer Covler.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d. consilier G. N. Bagdat;

Pe d-nii advocați: P. Borș, M. Valerian, Gaster și Cancicof, din partea recurenților în desvoltarea motivelor de casare; și

Pe d. procuror general D. Alexandresco în concluziunii;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare referitor la toți recurenții și desvoltat de d. M. Valerian:

1) «Violarea art. 290, 296 și 297 din Procedura criminală, căci lipsește din dosar atât lista ce trebuia să fie ținută de greșier, și de președinte, prin care să se constate care jurați au fost prezenți și care absenți din cei comunicați, cât și lista de jurați care au format comisiunea de judecată după ordina eșirei la sorți, și după recusări, nefiind suficientă numai constatarea în procesul verbal, că comisiunea s'a format prin acei 12 jurați.

«Intr'adevăr, legiuitorul dându-mi dreptul ca să controlez dacă jurații care au luat parte la formarea celor 12 jurați eșiți la sorți, au fost sau nu capabili, a înțeles să'mi dea și posibilitatea acestui control, care nu poate fi de cât prin alcătuirea listei juraților prezenți la formarea celor 25 de jurați ceruți de lege, ast-fel cum se obișnuște la toate Curțile cu jurați din țară».

Având în vedere deciziunea supusă recursului din care se constată că au fost condamnați: 1) Haim Vaserman la pedeapsa reclusiunii pe timp de 5 ani în baza art. 225, 226, 227, 232, 238 al. 2 și 40 Cod penal combinat cu art. 60 al. c.; 2) Iosub Gruber, la aceeași pedeapsă, în baza art. 225, 226, 227, 232 și 60 Cod penal; 3) Ștrul Covler la 5 ani închisoare corecțională, în baza art. 225, 234 ult. al. și 60 al. 2 C. penal; 4) Meer Covler, la un an închisoare corecțională, în baza art. 238, 241, 60 al. 3 și 63 Cod penal;

Considerând că art. 290 din Procedura Codului penal prescrie: «In fie-care cauză și înaintea deschiderii audienței, se va face apelul nominal al juraților nescușăți și nedispensați în prezența juraților, a acușatului și a Ministerului public.

«Numele fie-cărui jurat, care va răspunde la apelul nominal se va pune într'o urnă.

«Acușatul mai întâiu sau apărătorul său și Ministerul public vor putea face fie-care câte șeșase recusări, fără arătare de motive.

«Comisiunea juraților este formată îndată cu numărul juraților nerecușăți ce va fi ridicat la doisprezece».

Considerând că întru cât din procesul-verbal de audiență al președintelui Curței juraților se constată că toate aceste formalități privitoare la constituirea juriului de judecată, au fost îndeplinite în această cauză și pe de altă parte, legea neprescriind a se face osebite liste în care să se treacă numele juraților care au răspuns la apel și acele ale juraților care compun

juriul de judecată, constatarea făcută de președintele Curței în procesul său verbal de numărul juraților care au răspuns la apel de modul cum au fost juriul de judecată alcătuit și trecerea în acest proces-verbal a numelor juraților care au compus comisiunea juraților sunt constatări suficiente pentru o regulată constituire a juriului de judecată ;

Considerând că, nefacerea de osebite liste, în care să se treacă numele juraților care au răspuns la apel, și acelea ale juraților care au compus comisiunea, n'a putut pune pe acușați, după cum susțin în imposibilitate de a controla capacitatea juraților, de oare-ce se constată că s'a comunicat acușătorilor lista generală a juraților sesiunii și deci au fost puși în putință să exercite controlul lor asupra capacității celor 27 jurați ordinari care au răspuns la apelul făcut în prezența acușătorilor, precum și asupra celor 12 jurați din comisiune ; că, afară de aceasta, netemeinicia în fapt a motivului de casare invocat, rezultă și din aceea că, recurenții nu articulează în mod serios, verii o incapacitate pentru nici unul din jurați care au compus comisiunea de judecată, dar nici chiar pentru verii unul din cei care figurează în lista generală a juraților sesiunii ce le-a fost comunicată ;

Motivul de casare invocat cată, deci, a fi respins ca neintemeiat.

Asupra motivului II-lea de casare, referitor asemenea la toți acușătorii și dezvoltat de d-l avocat Petre Borș :

«Violarea art. 340 din Codul procedurii penale.

«După dispozițiunile acestui text de lege, trebuia a se notifica acușătorilor lista martorilor acușăturii cu 48 ore înainte de ziua de 21 Martie 1900, când a avut loc înfățișarea ; dar îndeplinirea căreia formalității s'a omis a se face.

«Comunicarea ce se zice a se fi făcut la 20 Noembrie 1899, prin procesele verbale No. 456/99 nu are nici o valoare, într-o cât lista martorilor prezentați de acușăturii la acea dată n'a rămas nestrămutată, vom dovedi cum doi martori noi notificați de ai procurorului general au fost audiați la înfățișarea de la 21 Martie 1900».

Considerând că de și se constată că Gh. Constantinescu și Ștefan Sandu, martorii acușăturii, au fost ascultați fără ca în lista martorilor comunicată acușătorilor să fi fost trecuți și denșii, totuși nefăcându-se de acușătorii înaintea Curței juraților nici o opunere la ascultarea lor, martorii au putut fi ascultați, fără ca să vicieze într-o nimic judecata cauzei.

Prin urmare și acest motiv are a fi respins ca neintemeiat.

Asupra motivului III-lea privitor asemenea pe toți recurenții și dezvoltat de d-l avocat V. Cancicof.

«Violarea art. 259 Pr. penală prin aceea că, comisiunea juraților a fost vicios constituită, figurând în ea d-l Capri Iacob care nu se poate bucura de drepturile publice, fiind străin, ne naturalizat, regulile asupra constituirii juriului fiind de ordine publică, neobservarea lor atrage nulitatea deciziunii 4/900 prin care am fost condamnat, și o putem invoca pentru prima oară înaintea Înaltei Curți de casațiune».

Considerând că recurentul nedovedind astăzi cu

nicic că juratul Capri Iacob care a luat parte în comisiunea de judecată, nu are calitatea de cetățean român, motivul invocat are a fi respins ca nedovedit.

Asupra motivului IV-lea de casare privitor numai la recurentul Iosub Gruber și dezvoltat de d-l avocat Max Gaster :

«Violarea art. 373 Procedura codului penal.

«Declarațiunea juraților, actul cel mai important, pe care se bazează condamnarea lui Iosub Gruber este nulă, nefiind semnată și de d-l grefier al Curței ; în consecință deciziunea Curței cu jurați din Roman care l' condamnă, este dată cu violarea sus zisului text de lege».

Considerând că după dispozițiunile art. 373 Pr. pen. declarațiunea juraților va trebui să fie scrisă de primul jurat, de președintele Curței și de grefier ;

Considerând că această condițiune este substanțială și lipsa uneia din semnăturile cerute de acest articol atrage nulitatea verdictului ;

Considerând că în speșă, se constată că verdictul juraților prin care se declară culpabil acușatul Iosub Gruber de omor cu voință și precugetare asupra persoanei lui Gheorghe Vizitiu este semnat numai de primul jurat și de președinte iar nu și de grefier ;

Că prin urmare această omisiune, făcând verdictul inesistent, deci motivul de casare invocat este întemeiat și deciziunea are a fi casată din acest punct de vedere și numai în ce privește pe condamnatul Iosub Gruber ;

Pentru aceste motive, Curtea, de acord cu d-l procuror general D. Alexandresco, casează, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția III

Audiența de la 8 Martie 1900

Președenția D-lui C. R. MANOLESCU, Președinte

Maria D. Niculescu cu Primăria Capitalei

Deciziunea civilă 53.

Vânzare-cumpărare. — Teren vândut de o comună unui particular. — Găsirea unui canal de scurgere prin acel teren. — La ce poate fi obligată comuna vânzătoare. — Strămutarea canalului. — Daune-interese către cumpărător.

Când o comună vinde unui particular un teren fără a se ști, nici de vânzătoare nici de cumpărător, că prin acel teren trece un canal de scurgere, peste care cumpărătorul dă, voind a construi, cumpărătorul nu poate fi obligat a suferi servitutea trecerii aceluși canal de scurgere prin terenul său, chiar dacă comuna vânzătoare s'ar obliga să facă lucrări de întăririi și de artă, pentru ca construcțiunile ce cumpărătorul ar voi să clădească să poată rezista, ci comuna este obligată să strămute canalul și recipientul de scurgere de pe acel teren, și dacă comuna nu voește a se executa, cumpărătorul terenului poate fi însărcinat cu aceste lucrări în comptul comunei.

Această soluțiune însă, cea adică de a se însărcina cumpărătorul cu strămutarea canalului prezintă inconveniente atât din cauza împedărilor ce ar putea întâmpina densus în executare, cât și din risicul ce ar rezulta când un particular ar fi substituit și însărcinat cu o lucrare de utilitate publică care cere

deosebite precauțiuni ca să nu se vatăme salubritatea orașului și a cartierului unde este situat acel teren, și dar este de preferat soluția acea care constă în a se lăsa în sarcina primăriei mutarea canalului obligând-o la o certă sumă pe fie-care zi de întârziere ca desdaunare și ca mijloc de a o constringe să efectueze lucrarea.

O dată cu obligația de a strămuta canalul, primăria poate fi condamnată la daune către cumpărătorul terenului, daune care să represinte perderile suferite de acesta prin faptul că nu a putut construi, prin deteriorarea materialului adunat pentru construcțiune, prin faptul că neputând construi nu a putut beneficia de venitul ce construcțiunea 'i-ar fi produs, din dobânzi, etc.

S'a ascultat: d-l avocat B. Cernea, din partea apelantei Maria D. Niculescu în desvoltarea motivelor de apel, și d-l N. Mitescu, avocat din partea Primăriei Capitalei în combateri;

Deliberând,

Asupra apelurilor făcute atât de Primăria Capitalei cât și de Maria Niculescu, contra sentinței tribunalului Ilfov, secția I No. 273 din 3 Aprilie 1899, prin care se obligă primăria să schimbe direcțiunea unui canal colector, așezat prin proprietatea reclamantei, în caz de neexecutare să facă dănsa acea lucrare în comptul primăriei, plus daune și cheltueli;

Având în vedere noile cercetări ordonate de Curte și conclusiunile orale și scrise înfățișate de părți;

Având în vedere considerantele din sentința apelată pe care Curtea, găsindu-le întemeiate, și le însușește;

Având în vedere, pe lângă acelea, că din arătările martorilor I. Antonescu Aschini, Ștefan și Ghiță Dumitrescu, propuși de însăși primărie și ascultați la audiența Curței și din constatările de visu ale d-lui consilier însărcinat cu mergerea la fața locului, nu rezultă că pe locul în litigiu se găsește vre un recipient sau lucrare aparentă și permanentă care să lase a se înțelege stabilirea acelu canal subteran prin menționatul teren, pentru ca să poată ast-fel invoca primăria, cum invoacă, existența unei servituti prin destinația proprietarului art. 625 și 627 Cod. civil;

Având în vedere că din aceleași arătări de martori și din desbateri nu se dovedește de asemenea că Veinberg, primul așezător al terenului de la primărie, avea cunoștință personală despre existența canalului și prin urmare nu i se pot aplica dispozițiunile art. 1349 invocat de primărie, precum nici apelantei deținătoarei de drepturi de la Veinberg;

Că proba cea mai evidentă că nu există nici lucrări aparente nici vre o prealabilă intenție a administrației comunale de a stabili sau de a rezerva pe locul vândut vre o servitute, este aprobarea fără rezervă a planului de clădire prezentat de d-na Niculescu, plan care prin liniile și dimensiunile lui atinge o parte a menționatului canal, ceia ce denotă că însăși primăria ignora că direcția acelu colector era prin terenul vândut;

Că dar, neputându-se invoca, din toate aceste împrejurări o servitute asupra locului în litigiu, devine inadmisibilă propunerea primăriei de a face bolți și lucrări, peste canal, pe care să se poată sprijini fundațiunile clădirii, proprietara nu poate fi obligată la un asemenea mod de construcțiune, care n'ar presenta poate garanții suficiente de siguranță și de lungă durată;

Că dacă s'a comis verii o eroare sau neglijență vândându-se locul fără nici o cercetare sau rezervă în privința canalului în cestiune, consecințele unei asemenea procedări greșite privesc pe primărie și nu se pot pune în sarcina cocontractantului nevinovat, si-

lindul să suporte o stare de lucruri jignitoare dreptului său de proprietar;

Că prin urmare primăria cată a fi obligată să deplaseze acel canal colector;

Având în vedere că această lucrare se poate face după relația și planul inginerilor experți numiți de tribunal, fără mari dificultăți și fără prea mari cheltueli;

Având în vedere însă, că ori-care ar fi putut fi dificultățile sau chiar imposibilitățile mutării, această împrejurare n'ar autorisa știrbirea sau nesocotirea dreptului reclamantei, când un interes superior de utilitate sau salubritate publică cere asemenea atingeri la proprietate, cată a se lua calea exproprierei și a despăgubirilor;

Având în vedere că în cas de nevoită din partea administrației comunale de a face acea deplasare a canalului, tribunalul autorisă a se face de reclamantă în comptul părții adverse;

Având în vedere însă că această soluțiune presintă inconveniente atât din cauza împedărilor ce ar putea întâmpina apelanta în executare, cât și din riscul ce ar resulta când un particular ar fi substituit și însărcinat cu o lucrare de utilitate publică care cere deosebite precauțiuni ca să nu se vatame salubritatea orașului sau a cartierului;

Că dar e de preferat soluțiunea propusă de însăși reclamanta la prima instanță, adică de a se lăsa în sarcina primăriei mutarea, obligând-o la o certă sumă pe fie-care zi de întârziere ca desdaunare și ca mijloc coercitiv;

Având în vedere că această soluțiune este de acord cu principiul că ori-ce obligațiune de a face se poate preschimba în desdaunări bănești (art. 1075) și deci se poate adopta;

Având în vedere însă, că înainte de a pune pe primărie în întârziere și de a aplica acest mod de sancțiune a hotărîrii judecătorești, e loc de a se acorda timpul strict necesar pentru a putea începe și efectua deplasarea și de a se concilia ast-fel atât urgența ce reclamă afacerea și interesul proprietarei care stă cu clădirea nesfârșită, cât și posibilitatea efectuării lucrării;

Având în vedere că, pentru timpul trecut, paguba reclamantei este evidentă prin neterminarea și neînchirierea la timp a caselor și a prăvăliilor, prin deteriorarea și risipirea materialului adunat, după cum constată însăși experții de la tribunal;

Având în vedere că cererea reclamantei de a i se acorda desdaunări pe calculul unei chirii de 20000 lei anual pare exagerată în raport cu cartierul mai depărtat, cu valoarea construcției, cu nesiguranța de a putea imediat și în tot-d'ăuna închiria toate apartamentele și toate prăvăliile;

Având în vedere însă că de la data sentinței tribunalului, paguba a augmentat prin continuarea improductivității capitalurilor angajate, că dar e loc de a majora cifra acordată de tribunal pe baza art. 327 pr. civilă;

Având în vedere în fine că de asemenea trebuiesc augmentate cheltuelile de judecată acordate cu toate speșele și debursările ocașionate prin facerea apelului;

Pentru aceste motive redactate de d. consilier I. Cerchez, Curtea, respinge apelul făcut de primăria Capitalei în contra sentinței civile cu No. 273/99 a trib. Il-s. I și admite apelul făcut de Maria D. Niculescu.

Obligă pe primăria Capitalei să strămute canalul public de scurgere care se găsește sub imobilul reclamantei și condamná pe primărie să plătească d-nei Niculescu în cas de neîndeplinirea aceste îndatoriri în termenul arătat mai sus o despăgubire de câte 40 lei pe fie-care zi de întârziere;

Mai condamná pe primăria Capitalei să plătească d-nei Maria D. Niculescu ca daune interese suma de 14000 lei plus 1700 cheltulii de judecată în care intră și plata experților.

(ss) C. R. Manolescu, I. Cerchez, I. E. Dobrescu, Em. Anastasiu.